

סדר גזיקין | מסכת בבא בתרא קל"ח-קמ"ד | שבת פרשת וירא | ט"ט"ז חשוון תשפ"ה (10-16 נובמבר 2024)
Seder Nezikin | Masechet Bava Batra 138-144 | Shabbat Parashat Vayera | 9-15 Cheshvan (November 10-16)

הלימוד להצלחת חיילי צה"ל, רפואת הפצועים והשבת כל אחינו לכיתם בכיטחון

This learning is dedicated to the success of IDF soldiers, the healing of the injured, and the safe return of all our brothers and sisters to their homes.

אחינו כל בית ישראל
הנתונים בצרה ובשביה
העומדים בין בים ובין ביבשה
המקום ירחם עליהם
ויוציאם מצרה לרוחה
ומאפלה לאורה
ומשעבוד לגאולה
השתא בעגלא ובזמן קריב
ונאמר אמן

*Our brethren, from among the entire Jewish People
who are in distress and captivity,
whether they be on the sea or dry land,
May God have mercy on them,
and bring them from distress to comfort,
and from darkness to light,
and from slavery to redemption,
now, swiftly, and soon.
And let us say: Amen.*

Daf 138: PLEDGED ASSETS & UNENCUMBERED ASSETS דף קל"ח: נכסים משועבדים ונכסים בני חורין

We have learned about several ways in which assets of a borrower can be pledged to a lender to secure a loan. The lender has the right to collect on the debt; under certain conditions, and even if the borrower has earlier sold these assets to a third-party purchaser, the lender is still entitled to obtain them from that buyer.

In this regard, an important *halakhah* should be known: "One does not redeem a debt from *nechasim meshubadim* (pledged assets) if *nechasim b'nei chorin* (free assets) are available." *Nechasim b'nei chorin* are assets available to the borrower that have not been sold. Hence, as long as the lender can collect directly from the borrower, the lender may not obtain assets purchased from the borrower by others.

If the borrower does have any assets, and it turns out that the borrower sold *nechasim meshubadim* to two buyers, from whom should the debt be collected? Answer: If the borrower sold the assets on the same day, equal portions of the debt are collected from each of the two buyers. However, if the borrower sold the assets on different days, the debt is first collected out of the asset sold last. Only if the last asset is not of sufficient value to repay the entire debt is the lender permitted to look to the buyer of the first asset.

נכסים של הלווה משועבדים למלוה, ויש לו זכות לפרוע מהם את חובו, ובתנאים מסוימים, גם אם הלווה מכר את הנכסים, המלוה זכאי לגבות אותם מן הקונה.

בקשר לכך יש לדעת הלכה חשובה הקובעת: "אין נפרעים מנכסים משועבדים במקום שיש בני חורין" - נכסים בני חורין הם נכסים שביד הלווה, שלא מכר אותם, ולכן כל עוד ניתן לגבות מן הלווה עצמו - אי אפשר לגבות נכסים שקנו אנשים מיד הלווה. אם אין ביד הלווה נכסים כלל, ומתברר שהוא מכר נכסים משועבדים לשני לקוחות - ממי יגבו את החוב?

התשובה היא שאם הוא מכר אותם באותו יום - יגבו משניהם בשווה. אולם, אם הוא מכר אותם בזה אחר זה, גובים מן האחרון תחילה. רק אם אין בנכס האחרון מספיק כסף כדי לפרוע את כל החוב - גובים גם מן הראשון.

Daf 139: MINOR HEIRS AND ADULT HEIR דף קל"ט: יורשים קטנים ויורשים גדולים

On this *daf* we are taught several *halakhot* about the division of an inheritance between sons that are designed to prevent a situation in which some of the sons receive less than what they are legally entitled to receive. For example: In a family where some of the heirs are adults and others are minors, if the adult sons want to take out clothing expenses from the assets, even before the division of the assets, the minor boys are entitled to prevent the older sons from doing so. This is because the cost of clothing for small children is significantly less than the cost of adult clothing. It is therefore unfair for the older ones to receive more.

המשנה בדרך זה מלמדת כמה הלכות לגבי חלוקת ירושה בין כמה בנים, כדי למנוע מצב שחלק מהבנים יקבלו פחות מן המגיע להם מצד הדין. אם היו בין היורשים בנים גדולים וקטנים, ועוד לפני שחילקו את הנכסים רוצים לקבוע שכל אחד יקח הוצאות הלבשה מן הנכסים, רשאים הבנים הקטנים למנוע זאת, מפני שהוצאות לבוש של קטנים פחותות מהוצאות הגדולים, ואין זה מן הצדק שהגדולים יקבלו יותר.

On the other hand, the *Talmud* teaches us about a case where some of the brothers got married while the father was still alive, and he gave them a set amount of money for wedding expenses. Then the father died. The remaining sons claimed that a similar sum should be set aside, exclusive of their inheritance, for their wedding expenses. However, doing so would be incorrect. According to *halakhah*, in this situation, what the father gave while he was alive stands by itself. The sons who did not receive these monies from the father while he was alive do not receive them after his death.

המשנה מלמדת עוד שאם היו כמה בנים שהתחתנו בחיי אביהם, והוא נתן להם סכום מסוים להוצאת החתונה, ועכשיו אחרי שמת האב טוענים יתר הבנים שבבוא זמנם להתחתן מגיע גם להם סכום דומה מן הירושה, אין הם צודקים, אלא מה שנתן האב בחייו - נתן, ומי שלא קיבל הפסיד.

Daf 140: INHERITANCE DAUGHTERS AND SONS

In the Mishnah on our daf, we learn that sometimes **daughters also have rights to the estate after the father's death**. When daughters are left young (as minors), they are entitled to receive expenses for their sustenance and clothing until they grow up or until they marry a man who will then be responsible for their support.

This obligation stems from a regulation by *Chazal* which established **that anyone who marries a woman must ensure that after his death, the daughters will receive these rights**. This obligation is part of the *ketubah* (**marriage contract**)."

דף ק"מ: ירושת הבנים והבנות

במשנה בדף שלנו לומדים שלפעמים גם לבנות יש זכות בנכסים לאחר פטירת האב. כאשר נותרו בנות קטנות הן זכאיות לקבל הוצאות תזונה ולבוש עד שתגדלנה או עד שתנשאנה לאיש והוא כבר ידאג לפרנסתן.

חייב זה נובע מתקנת חז"ל שתיקנו שכל הנושא אישה יתחייב לה שלאחר מותו הבנות תקבלנה זכויות אלו. התחייבות זו הינה חלק מן הכתובה.

Daf 141: INHERITANCE OF MINOR DAUGHTERS

When a father passes away, his young daughters should be provided for from the inheritance that would have gone to the sons, and the sons should be supported from the remainder of the inheritance which they receive. But what should be done in the case where the father leaves behind such a meager inheritance that if the daughters were to take from it for their support, nothing would be left for the sons?

According to the opinion of the *Chachamim*, in such a case, they tell the sons: **The decree of the Chachamim that the daughters must be provided for takes precedence over your right to the inheritance**. Try to manage on your own, and if necessary – Heaven forbid – even collect donations.

דף קמ"א: ירושת הבנות הקטנות

כאשר נפטר האב יש לפרנס את הבנות הקטנות על חשבון הירושה שהיתה מגיעה לבנים, והבנים יתפרנסו מיתר הירושה אותה הם מקבלים. אבל מה עושים במקרה שהאב הותיר אחריו ירושה כה דלה עד שאם הבנות תיטולנה ממנה לפרנסתן לא יותר לבנים מאומה?

לשיטת חכמים במקרה כזה אומרים לבנים: **תקנת חכמים שיש לפרנס את הבנות עדיפה על זכות הירושה שלכם**. נסו להסתדר בכוחות עצמכם, ואם אין ברירה חלילה - אפילו קבצו נדבות.

DAF 142: A FIRST-BORN BORN AFTER HIS FATHER'S PASSING

דף קמ"ב: בכור שנולד לאחר פטירת אביו

It states in the *Torah* that the *bechor* (firstborn male) receives a double portion from the *yerusha* (inheritance). Despite this rule, **there is a situation in which the *bechor* is not entitled to a double portion of the *yerusha*.** That is the case when the *bechor* is born after the father's death.

Therefore, if the father dies, and after his death his wife gives birth to twins, then, even if the first baby born is a *bechor*, he does not receive a double portion of the inheritance because he was born after the father's death.

על פי פסוקי התורה הבן הבכור מקבל פי שנים בירושה. עם זאת, יתכן מצב שיהיה בכור שלא יקבל פי שנים בירושה - במקרה של בכור שנולד לאחר שאביו נפטר - הוא אינו מקבל פי שנים.

לכן אם למשל האב נפטר - ואחרי פטירתו נולדו לו תאומים, אפילו שהראשון שבהם הוא בכור, הוא אינו מקבל פי שנים בירושה, מכיון שנולד לאחר פטירת האב.

Daf 143: MEAL OFFERING

דף קמ"ג: "קורבן מנחה"

Various sacrifices were offered in the *Beit HaMikdash*. One of them was the *Korban Minchah* (the Meal Offering). What is the "*Korban Minchah*"? *Solet* (fine flour), *shemen* (oil), and *levona* (frankincense) are brought to the *Beit HaMikdash*, from which the *kohen* makes an offering, as is prescribed in the *Torah* in *Parashat Vayikra*.

How much *solet* must be brought for the *Korban Minchah*? An *isaron* of *solet*; in today's measurement, that is 2 kilos (approximately 4.4 lbs). The *isaron* measurement fixed by the *Torah* is not meant as a limit but as a minimum. One is permitted to bring more, but the *Torah* stipulates that bringing less than that amount is unacceptable. However, on this *daf* we learn that there is, in fact, a maximum amount that can be brought: Up to 60 (but not more) *isaron* for the *Minchah* offering.

Why? Before the *Minchah* could be offered, the mixing together of the oil and the flour had to occur. It would be impossible to properly mix too large of a quantity of flour with the oil. Such a large *Minchah* donation is called "*ayna reu'yah l'bilah*" (not fitting to be mixed), since it cannot be mixed properly.

בבית המקדש הוקרבו קורבנות שונים, ביניהם "קורבן מנחה" מהו "קורבן מנחה"? מביאים קמח סולת, שמן ולבונה ומהם מקריב הכהן קורבן, כפי שמפרטת התורה בפרשת ויקרא. כמה סולת מביאים למנחה? עישרון סולת. במידות זמננו עישרון הוא בערך שני קילו.

שיעור עישרון שקבעה התורה אינו מגביל ואפשר להביא יותר מעישרון, לא אמרה התורה "עישרון" אלא כדי להודיע שפחות משיעור עישרון אי אפשר להביא. אבל בדף זה לומדים שישנה הגבלה מסוימת והמנחה הגדולה ביותר שאפשר להביא היא 60 עישרון.

לא יותר מכך, מפני שלפני שמקריבים את המנחה צריך לעשות "בילה", לבלול, לערבב את השמן והסולת יחד, וכמות קמח כה גדולה אי אפשר לערבב היטב עם השמן. מנחה כה גדולה מכונה "אינה ראויה לבילה" (בילה - ערבוב), מפני שאי אפשר לבלול היטב את הקמח ואת השמן שבה.

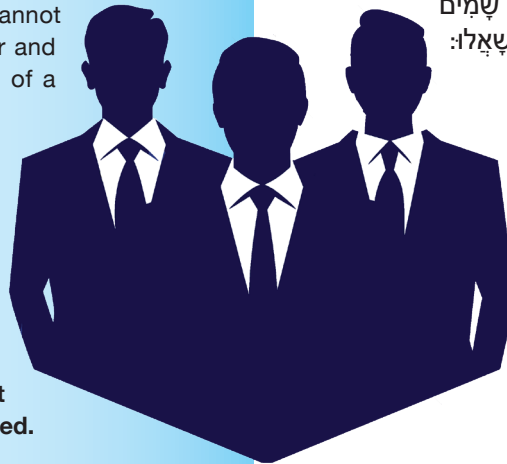

DAF 144: "ACQUISITION IN THE PRESENCE OF THREE PARTIES"

דף קמ"ד: קנין "מעמד שלושות"

Chanoch wanted to acquire a flour mill from Gershon. While Gershon agreed to sell it to him, Chanoch did not have the necessary cash with him at that time. Chanoch suggested to Gershon: "I lent Elchanan \$10,000. You take over rights to that debt and when it comes due, you collect the money from Elchanan. In exchange, as of tomorrow, I will get from you the deed of ownership for the flour mill." Gershon agreed to the arrangement and declared: "Let's perform a *kinyan* (acquisition) on the debt." However, Chanoch and Gershon asked themselves: How does one acquire rights for collection of a debt? Is it implemented through *Kinyan Meshicha* (acquisition constituted by pulling)? After all, one cannot "pull" a debt. How about *Kinyan Chatzer* (acquisition through placement in a courtyard)? But one cannot place a debt into a courtyard. They looked at one another and asked: "Truly, how does one acquire rights for collection of a debt?"

Luckily, a *talmid chacham* happened to walk by the flour mill and told them: "One of the options for the *kinyan* of rights for debt collection is by means of a *kinyan "ma'amad shloshtan" (acquisition in the presence of three parties). Legislated by Chazal, the three parties – koneh (buyer), mocher (seller), and loveh (borrower) – get together and the koneh announces that he transfers the right to collect the debt to the mocher. This is how, the kinyan is executed.*

חנוך חפץ מאוד לקנות את טחנת הקמח מגרשון. גרשון הסכים למכור לו, אך לחנוך לא היה כסף מזומן באותה תקופה. הציע חנוך לגרשון: "אני הלוייתי לאלחנן עשרים אלף ש"ח. קח את החוב, ובבוא מועד הפירעון תגבה אותו אתה מאלחנן ותמורת כך אקבל החל ממחר את שטר הבעלות על טחנת הקמח". גרשון הסכים לכך. "הבה נעשה קנין על החוב", הכריז גרשון, אך חנוך וגרשון שאלו את עצמם: "איך בכלל אפשר להקנות את החוב - הנעשה בו קנין משיכה? הרי אי אפשר למשוך חוב! ומה תגידו על קנין חצר? איך שמים חוב בחצר?" הם הביטו זה בזה ושאלו: "באמת איך מקנים חוב?"

למזלם הזדמן לטחנת הקמח תלמיד חכם שאמר להם כך: אחת האפשרויות לקניית חוב היא באמצעות קנין "מעמד שלושות" שתיקנו חז"ל. שלושת הצדדים - הקונה, המוכר והלווה מתועדים יחד, והמוכר מכריז שהוא מקנה את החוב לקונה ובכך מתבצע הקנין.

D'VAR TORAH: PARASHAT VAYERA

דבר תורה: פרשת ויירה

There is a curious feature to the story in this week's Parshah about Abraham's reception of guests. All was done with immense generosity, sparing no expense—cattle, fresh baked goods -- all carried out promptly and wholeheartedly. Yet, an apparent reservation arises concerning the water used for the guests' washing. Abraham suggests, "**Please let a little water be taken, and bathe your feet.**" The word 'little' seems out of place for a man known for his exemplary kindness, prompting questions about its intent. The Netziv of Volozhin addresses this, revealing a profound lesson in *hachnassat orchim* (hospitality). Understanding that his guests were pressed for time, Abraham intentionally minimized the washing ritual, signaling that he did not expect them to linger long. He prioritized their needs over his own desire for their company, subtly indicating that they were free to resume their journey soon after eating, even though he would have been delighted to host them longer.

דבר מענין קורה בהכנסת האורחים של אברהם שבתחלת פרשתנו. הכל נעשה שם בחסד גדול ומבלי לחסר בכלום - בקר, מאפים טריים, והכל בריצה ובחפץ לב, אך כשמגיעים למים בהם רוחצים האורחים, "חוסר" לכאורה אברהם ואומר: "יקח נא מעט מים ורחצו רגליכם". המלה "מעט" אינה מתאימה לכאורה לאיש החסד, ויש להבין מה ענינה? על כך משיב הנצי"ב מוולז'ין ומבאר כי דוקא כן אנו לומדים על שיאה של הכנסת האורחים. אברהם הבין כי אורחיו ממהרים ולכן אמר להם שירחצו רק במעט ולא ירגישו שהוא מצפה שהם ישארו אצלו זמן רב. הוא חפש מה הם צריכים ולא למלא את רצונו הפרטי, ולכן רמז להם כי מיד לאחר אכילתם יוכלו להמשיך לדרכם, למרות שמצד עצמו היה שמח לארחם הרבה יותר.